

”אש - כוחות”

קור' ג' ג' פורד

אותו לוחם ויאט-קונג, אשר זינק ממחבואו בנסותו להטיח יריית-פתע בחייל אמריקאי — שוב לא יעשה זאת לעולם. הוא מת; הוא בחר בקורבן הלא-נכון.

מספר האבידות בקרב החיילים האמריקאים בויאט-נאם פוחת והולך הודות לשיטה חדשה אותה פיתח צבא ארה”ב בתחום ירי-הקרב — היא שיטת „אש-מוות”. הניסויים הראשונים בשימוש בה כבר הושלמו, והשיטה עתידה להיכלל בתכניות-האימונים בכל בסיסי-ההדרכה החל מחודש דצמבר השנה. ואולם, כבר עתה, עוד בטרם הוכנסה שיטת „אש-מוות” לתכניות האימונים, מגיעים משדות-הקרב של ויאט-נאם דיווחים על התוצאות המופלאות המושגות בשימוש בה.

לפני חודשים אחדים החל בית-הספר לחי”ר שבפורט באַנינג, ג’ורג’יה, בפיתוחה של דרך יעילה יותר לאימונים של חיילים בירי לטווח קצר; ומלחמת ויאט-נאם היא, בעיקרה, מלחמה של טווח קצר.

צוות ההדרכה בבית-הספר, בראשותו של לויט-קולונל ג’ון מ. בארנס, ראה לנגד עיניו את דמות האקדוחן מן המערב הפרוע, אותו טיפוס אגדי שנהג לשלוף את נשקו במהירות, להתבונן ביריב בחטף — ולירות בו מן המותן. המומחים לירי ברובי-צייד פועלים כיום, בעיקר-של-דבר, ממש כאותו אקדוחן. קלעים אלה אינם מכוונים את נשקם במשמעותו הרגילה של המושג, כלומר, בעזרת הכוונות. הם מתבוננים במטרתם — בשתי העיניים — ופוגעים בה. אין הם עוקבים אחריה עם קנה-הרובה, ואין הם נוהגים להסיט לפניכם. בידם הופך הרובה לחלק מקרה-ראיה של העיניים, ממש כאותה אצבע בה מצביע אדם על עצם כלשהו. מומחים אלה מדגישים, כי הם פועלים „באורח טבעי”.

בארנס ואנשיו מודים, כי אין כל חידוש בעיקרון „אש-מוות” לכשעצמו. אין בו אלא משום השגת תיאום בין היד לבין העין, תיאום הידוע מזה זמן רב בכינוי „ירי אינסטינקטיבי”. החידוש שבשיטתם מתבטא במציאת הדרך לאימון חיילים בירי זה. אותן אקדוחן מהיר-שליפה מן המערב הפרוע לא ידע מהו עיקרון „התיאום בין היד לעין”. הוא ידע אך ורק כיצד לירות במהירות — ולקטול את יריבו. מן-הסתם לא היה מסוגל ללמד איש זולתו כיצד עושים זאת. הצבא למד זה מכבר, כי שלושה סוגי-ירי נקוטים בידי רוב-אים בקרב, והוא פיתח שיטות-אימון לגבי שניים מהם. שלושת הסוגים הם:

● אש שטח — ירי זה המכוון אל מטרת-שטח ולא אל

מטרת-נקודה; קל למדי ללמדו, שכן אינו תובע כל מומחיות מיוחדת מן הרובאי. כל המוטל עליו הוא לכוון את נשקו בכיוון הכללי אליו מכוונים יתר אנשי יחידתו, ולירות כמות רבה ככל האפשר של תחמושת.

● אש מעויינת — בסוגי-ירי זה מכוונת האש לעבר אויב יחיד, בטווחים שבין 100 ל-600 מטרים. כדי לפגוע במטרה בטווחים אלה, זקוק החייל לראות טובה, לזמן מספיק, לאימון יעיל ולכשירות רבה.

● אש-מוות — בירי לטווח קצר, תופס סוג זה מקום נכבד. על הרובאי לירות ולפגוע באויב יחיד, המופיע לפתע ונעלם מייד — תכופות אל חסות החשיכה. כדי שיוכל הרובאי להישאר אר בחיים עליו לירות במהירות, בדייקנות וביציבות.

אמת זו הוכרה לפני זמן רב. בפיתוחו של האקדח בן 0.45 אינטש הוחל לאחר המרד בפיליפינים בראשית המאה הנוכחית, כדי לענות על הצורך בלחימה מהירה מטווח קרוב. לקח זה נלמד מחדש בקרבות גואדאלקאנאל במלחמת-העולם השנייה, ואנשי צוות-ההדרכה של פורט באַנינג זכרוהו היטב בגשתם לפתח את תכנית-האימונים של שיטת „אש-מוות”. בארנס מדגיש, כי תכנית זו מיועדת להקנות לחייל את הכושר להנחית אש מהירה ויעילה בטווח קצר בלבד. „אין מטרתה לבוא במקומה של שיטת-הירי המעויינת”, הוא אומר. „אין היא אלא בבחינת תוספת לה”. תוצאת-לואי חשובה של השיטה החדשה היא הקניית ביטחון ואמונה לחייל בכושרו כקלע.

האימון ב„אש-מוות”

האימון בשיטה זו מתחיל ברובה-אוויר פשוט, המופעל על-ידי בריח — והשונה מרובה-האוויר הרגיל בפרט אחד בלבד: אין לו כוונות. היורה בשיטת „אש-מוות” מתבונן היישר אל מטרתו, ולא דרך כוונות הרובה.

לרובה-האוויר יתרונות אחדים: הוא זול ואף תחמושתו זולה. יכול אתה לראות את הקליע במעופו. אין לו רתיעה ואין לו רשף-לוע, גורמים העלולים להבהיל את הטירון. מהירות הלוע הנמוכה והטווח הקצר שלו מבטלים אחדות מן הבעיות הכרוכות בשימוש ברובה רגיל.

אולם הקליע של רובה-האוויר גורם לעתים לנתזים, ולפיכך קובעות ההוראות כי היורים, חונכיהם והצופים בירי ירכיבו משקפי-מגן מחומר פלסטי. נתז-קליע של רובה-האוויר עלול לגרום לעיוורון.

ראשית חכמה, לומד החייל את מצב-היריה הנכון. עליו להתכופף מעט קדימה, לעבר הרובה, רגליו ממושקות בנוחות, גופו מיוצב כהלכה וראשו מורם. אחר הוא מהדק את הרובה אל שקע הכתף, כשהקת צמודה היטב ללחי. שתי עיניו פקוחות, והוא מתבונן מעל הקנה ולא לארכו — כבירי המקובל. ידו התומכת ברובה, מחזיקה בו מתחת לקנה — כשהיא פשוטה ומתוחה לגמרי. חייל "ימני" משתמש בידו השמאלית, ואילו איטר יד ימינו — בידו הימנית. יד זו, התומכת ברובה היא המכוונת את הרובה למטרה, כשהוא הופך להמשך עיניו של היורה.

אם לומד החייל כראוי מצב עמידה זה, יפגע בעת היריה בנקודה עליה מתמקד מבט שתי עיניו. יותר ממחצית האנשים המנסים לירות ממצב זה, משתאים להיווכח כי פגעו במטרה כבר ביריה הראשונה.

המטרה הראשונה באימונים היא כדור-מתכת חלול אשר קוטרו כ־10 סנטימטרים. המדריך מעיף כדור זה באוויר, כשלושה מטרים מעל לראשו של היורה.

רובה-האוויר כבר מורם בזווית של כ־75 מעלות. היורה גועץ את עיניו בקצהו העליון של הכדור, מעל לקנה רובהו, ולוחץ על ההדק. לאחר דקות-אימון ספורות פוגע הוא בשמונה מתוך עשר פעמים.

רוב המדריכים סיגלו לעצמם דרך-דיבור המשכנעת את החניך לפגוע, פשוטו כמשמעו.

"הרם את ראשך. התבונן בקצה העליון של מטרתך. אם תחטיא, עשה זאת מעל לקצה העליון. התבונן מעל הקנה. עמוד יפה. פשק מעט יותר את רגליך. התבונן בקצה העליון של המטרה!"

הדברים נאמרים בשלוח וברציפות, בנימה של שיחה. מטרתו של המדריך היא לטעת ביטחון בלב החניך — והוא עושה זאת בהצלחה. אפשר שהחניך לא ישמע כל מלה ומלה מדבריו, אולם הוא קולט היטב את הרעיון. שוב ושוב מזכיר המדריך לחניך כי עליו להתבונן מעל לקנה, ולנעוץ את עיניו בקצה העליון של המטרה.

לאחר שהחניך מצליח לפגוע בכדור המוטל לאוויר שמונה פעמים מתוך עשר, ממשיך הוא להתאמן במטרה קטנה יותר, שכמקובל היא מעין דיסקית אשר קוטרה כ־8 סנטימטרים. תכופות מגיע החניך אל האימון המתקדם כלומר — אל הקליעה למטרה הקטנה יותר — לאחר עשר דקות אימון או אף פחות מזה. קלעים מומחים מסוגלים לקלוע, פעם אחר פעם, בפיסת נייר המודבקת על החור שבמרכז של דיסקית קטנה, בלא שפגעו בשולי החור עצמו.

ירי זה תובע ריכוז רב, ועל כן הוא מעיף למדי. לפיכך, במקום הנוהג הצבאי לערוך הפסקה בת עשר דקות בסוף כל חמישים דקות אימון ניתנת לחניכי שיטת "אש-מוות" הפסקה בת דקותיים או שלוש בסוף כל עשר דקות אימון.

הפסקות קצרות אלו מנוצלות על-ידי המדריך למתן תשובות לשאלות החניכים ולהסברת יישומה של השיטה. אחד המדריכים אמר: "ככל שתיטיב לדעת מדוע פועלת השיטה כך, כן תיטיב לזכור כיצד להשתמש בה בעת הצורך".

לתחילת אימונו של טירון במטרות עפות-אוויר דווקא — סיבות אחדות, וכולן פסיכולוגיות. הצלחתו המהירה בקליעה למטרות-אוויר אלו מפליאה אותו ונוטעת בו ביטחון ואמונה. היא מציגה באורח דרמטי ומוחשי ביותר את כושר-הקליעה הטבעי הטבוע בו.

כאשר בטוח החייל ביכולתו לפגוע במטרות-אוויר, נוטל הוא את רובה-האוויר שלו ועובר לאימון במטרות-קרקע. מובן מאליו כי זוהי התכלית האמיתית של האימון כולו.

התהליך אינו שונה שוני רב מקודמו. החניך נושא את רובהו בשתי ידיו, נמוך, לרוחב גופו, קודם שהוא מצמידו אליו במצב "אש-מוות".

אולם בשעת היריה במטרות-קרקע, מתבונן הוא בחלקה התחתון של המטרה, ולא בקצה העליון, כפי שעשה בעת אימונו במטרות-האוויר (כדור-המתכת והצלחת). דבר זה מאזן את נטייתו הטבעית לירות גבוה מדי, עקב הפרזה באומדן-הרוחק או עקב ניסיון לכוון דרך הכוונות או להביא את לוע-הרובה לקו אחד עם המטרה. המדריך מטיל על החניך לירות במטרה ברגע בו מביא הוא את רובהו למצב הנכון; אך עם זאת מודגש כל העת הצורך בפעולה חלקה וקצובה. אין המדריך מתיר לחניך להניף את רובהו מעלה-מטה או לצדדים. שתי עיניו של היורה פקוחות, והוא יורה במטרה ברגע בו מניח הוא את עיניו עליה.

מטרת-הקרקע לאימונים ברובה-האוויר היא מטרת-דמות מוקטנת, שגובהה כ־10 סנטימטרים. בטווח של חמישה מטרים מייצגת מטרה מוקטנת זו מטרה רגילה המוצבת בטווח של 50 מטרים. לאחר שלמד היורה את מצב-היריה הנכון מסוגל הוא לפגוע במטרות אלו ברציפות משביעת-רצון.

לאחר שעה או שתיים של יריות ברובה-אוויר עובר החייל לירי ברובה-שירות. אם לא החזיק בידיו רובה-שירות לפני כן, קרוב לוודאי שיעבור שלב-ביניים של אימון ברובה זעיר בן 0.22 אינץש. האימון ברובה זה מרגיל אותו, בהדרגה, לשאת בידיו רובה כבד יותר, בעל רשף-לוע ורתיעה.

במטווח יורה החייל, תחילה, כדורים אחדים במטרות-דמות בגודל רגיל, המוצבות בטווח של 15 מטרים. זהו טווח קרוב מאוד אולם האימון נפתח דווקא בו, כדי לשמור על הביטחון העצמי אותו רכש לו החייל קודם לכן. לאחר ירי של 10 או 20 כדורים מורחקת המטרה ל־25 מטרים, אחר-כך ל־30 ולבסוף ל־50 מטרים והחניך מוסיף לפגוע!

לשם האימון, מחברים לחלקו העליון של רובה-השירות — לאורך קנהו ועל פני הכוונת הקדמית — פיסת סרט לבן, או פיסת-עץ. בצורה זו נמשכת ברובה זה, הרגשת "חוסר-הכוונות" שהחניך התרגל אליה בעת האימון ברובה-האוויר. כאשר מגיע החייל לרמת ירי טובה, מסירים את מכסי הכוונות. הוא שוב אינו זקוק להם.

ואכן מפקדת פיקוד-היבשה האמריקאי כבר הורתה לכל בסיסי ההדרכה שלה ללמד את שיטת "אש-מוות" בכל היחידות.